

Bosakkers/Geelsebaan, Kasterlee (gemeente Kasterlee)

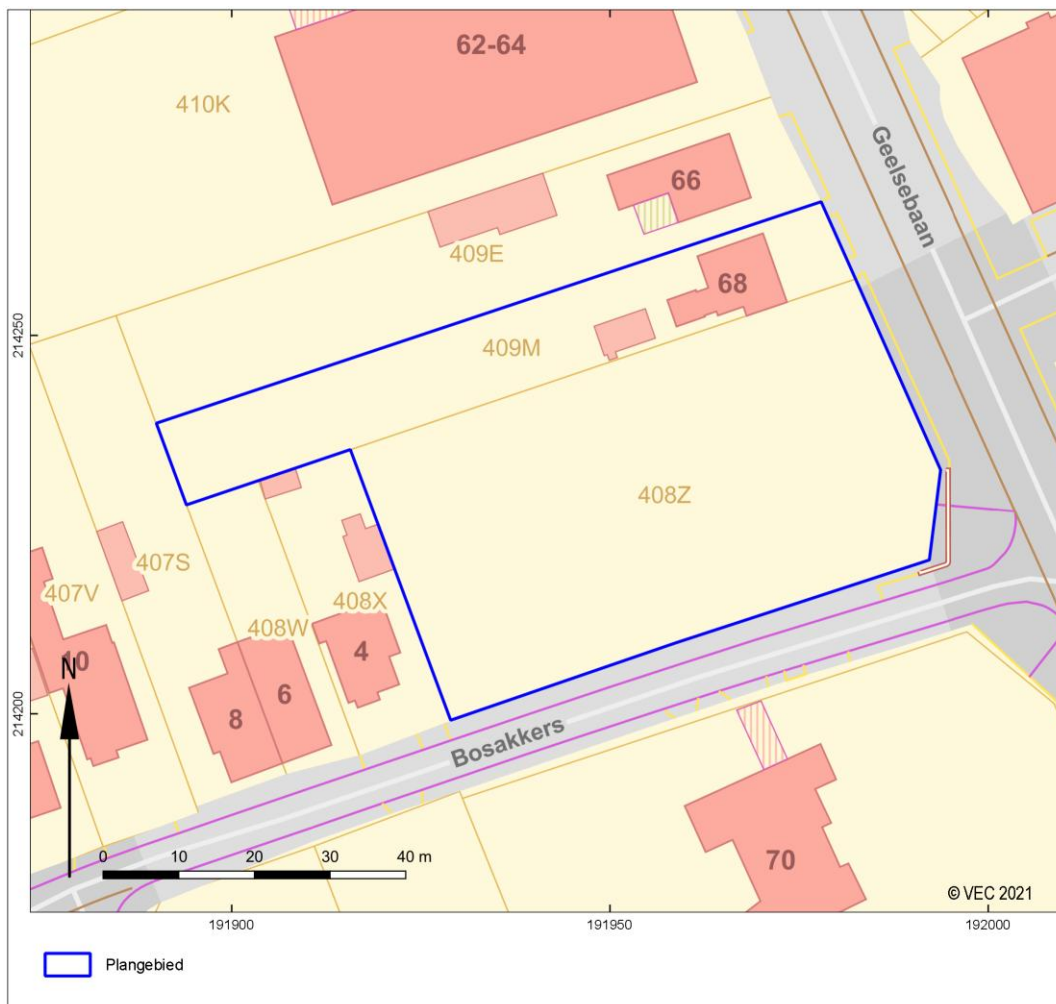
Programma van Maatregelen

Auteur:

B. Weekers-Hendrikx (OE/ERK/Archeoloog/2016/00095)

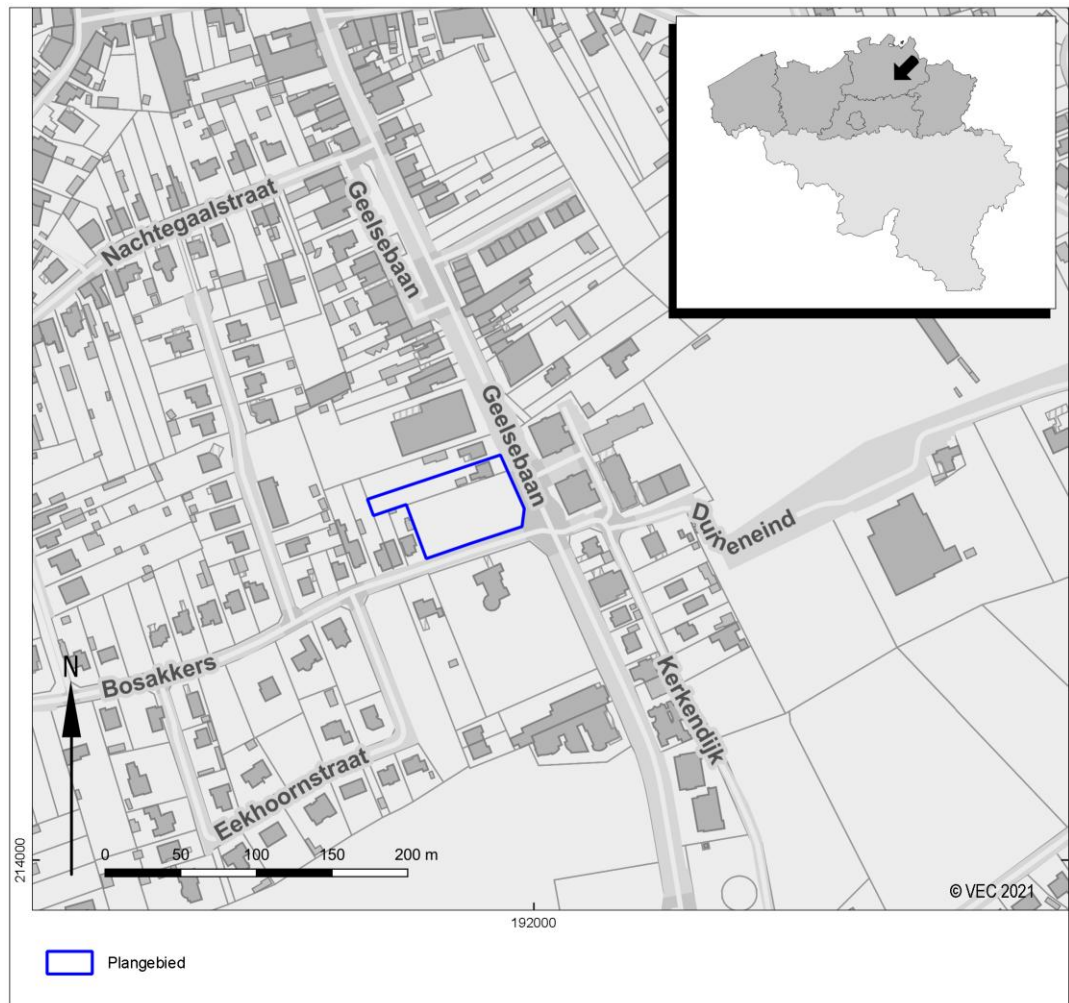
1 Inleiding

In opdracht heeft het Vlaams Erfgoed Centrum een nota opgesteld naar de archeologische waarde van de locatie Bosakkers/Geelsebaan in Kasterlee, gemeente Kasterlee (Afb. 1 en 2). De nota bestaat uit een landschappelijk booronderzoek en proefsleuvenonderzoek en is uitgevoerd naar aanleiding van de voorgenomen bouw van een tweetal appartementencomplexen met bijgebouw en bijbehorende omgevingsaanleg. De onderzoeken komen voort uit een eerder opgestelde archeologienota¹

Afb. 1. Het plangebied op de Basiskaart Vlaanderen (GRB). (Bron: Agentschap Informatie Vlaanderen).

¹ Luijten en Alma 2021. ID 17954

Afb. 2. Het plangebied en omgeving op de Basiskaart Vlaanderen (GRB). (Bron: Agentschap Informatie Vlaanderen).

2 Uitgevoerd vooronderzoek

2.1 Resultaten van het bureauonderzoek

Op basis van het bureauonderzoek is vastgesteld dat het plangebied zich bevindt ter plaatse van een dekzandrug tussen de kern van Kasterlee en het beekdal van de Kleine Nete. In het onderzoeksgebied, binnen een straal van 500 m rondom het plangebied, is sprake van meerdere vondsten en sporen uit de Steentijd, Metaaltijden, Romeinse Tijd, Middeleeuwen en Nieuwe Tijd. Gelet op de landschappelijke situatie – op een dekzandrug met een mogelijk plaggendeek en stromend water van de Kleine Nete in de nabijheid (circa 1 km) – en de bekende archeologische waarden kan worden gesteld dat in het plangebied sprake is van een middelhoge archeologische verwachting voor artefactensites uit de periode Laat-Paleolithicum – Neolithicum en een hoge verwachting op sporensites uit het Neolithicum tot en met de Middeleeuwen. Voor de Nieuwe Tijd en Nieuwste Tijd is de verwachting laag.

2.2 Resultaten van het landschappelijk booronderzoek

Het landschappelijk bodemonderzoek werd uitgevoerd in augustus 2021. Uit dit onderzoek bleek dat de oorspronkelijke bodemopbouw binnen het plangebied niet meer aanwezig was. Eén van de boringen liet een restant van een BC-horizont zien, waardoor geconcludeerd kon worden dat er oorspronkelijk een podzolprofiel aanwezig is geweest. Het terrein is dan ook onderhevig geweest aan latere grondbewerking of een egalisatie waardoor het oorspronkelijke bodemprofiel is afgetopt. Intacte lithische vindplaatsen werden dan ook niet meer verwacht, maar er was nog wel een reële kans op archeologische sporen. Het advies was dan ook het aanleggen van proefsleuven op dit niveau.

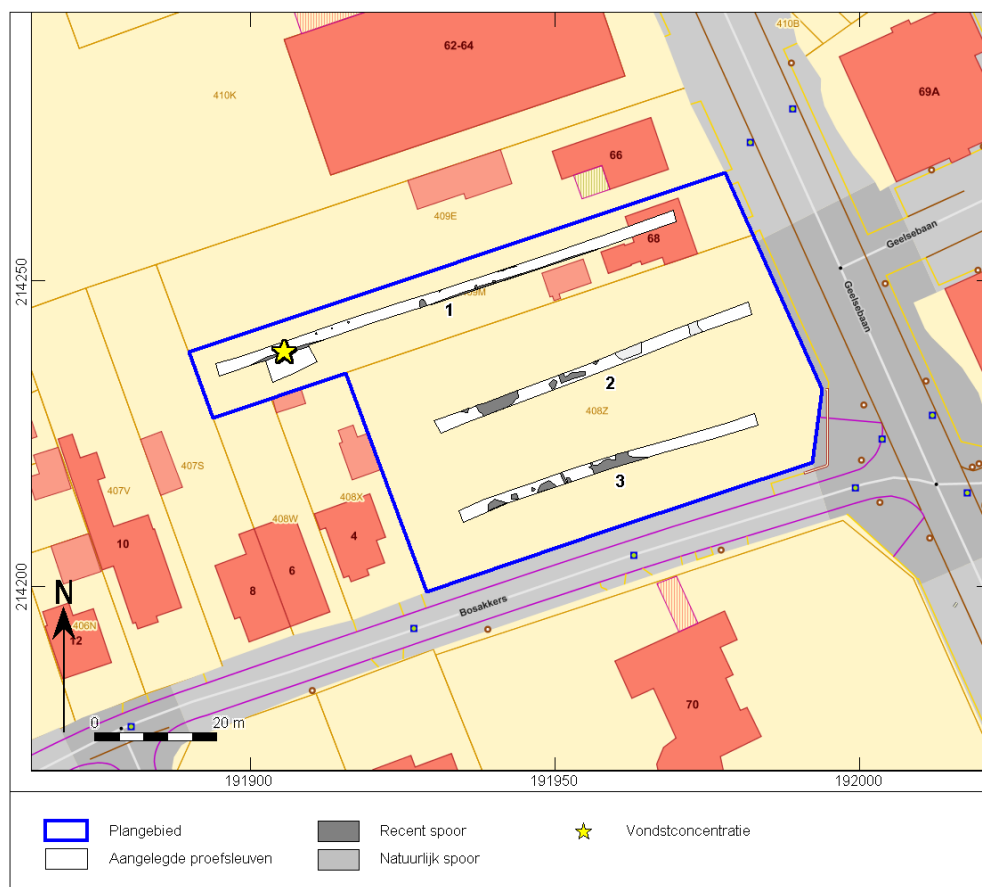
Ter hoogte van de aan te leggen kelder werd rekening gehouden met het mogelijk voorkomen van diepere archeologische niveaus. In de tertiaire zanden hier aanwezig zijn echter niet de typerende paleobodems aangetroffen, waardoor de kans op vindplaatsen uit het Paleolithicum nihil werd ingeschat. Nader onderzoek werd hier niet nodig geacht.

2.3 Resultaten van het proefsleuvenonderzoek

Omdat er een potentieel aan archeologisch waardevolle contexten was in het dekzand, is een proefsleuvenonderzoek uitgevoerd. Hierbij werden er enkele sleuven uitgegraven om uitspraak te doen over de aanwezigheid van archeologische sporen. Tijdens het onderzoek zijn geen archeologische sporen aangetroffen. Wel is er een aardewerkconcentratie van een aardewerken pot aangetroffen uit de Midden-Bronstijd aangetroffen. Het ruime kijkvenster om deze pot heeft echter geen extra deposities opgeleverd of sporen of vondsten die wijzen op de aanwezigheid van een nederzetting of grafveld. Vermoedelijk heeft dit te maken met de verbuining die op deze locatie is opgetreden waardoor sporen niet meer zichtbaar zijn.

Afb. 3. Bodem en scherven met een stafband

Afb. 4. Allesporenkaart van het proefsleuvenonderzoek.

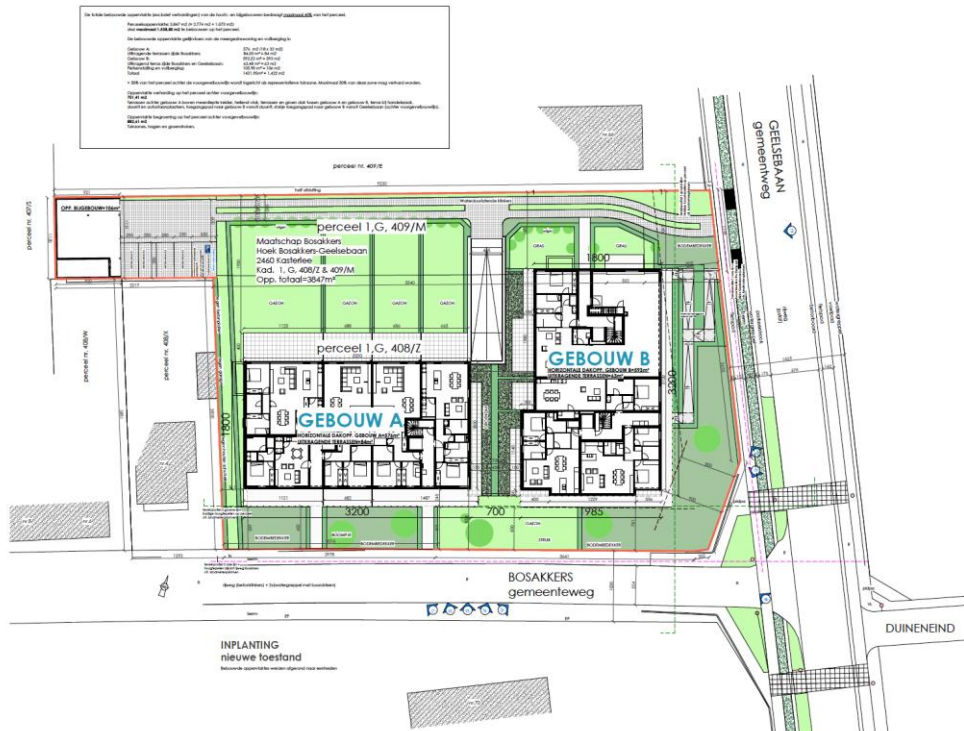
2.4 Geplande werken

In het plangebied is de bouw van een tweetal appartementencomplexen beoogd (Gebouw A en Gebouw B), alsook een bijgebouw met fietsenstalling en vuilberging:

- Gebouw A krijgt een oppervlakte van 576 m², met aanvullend 84 m² uitkragende terrassen. Voor de funderingen van het pand zijn ontgravingen benodigd tot circa 350 cm -mv vanwege totale onderkeldering;
- Gebouw B krijgt een oppervlakte van 593 m², met aanvullend 63 m² uitkragende terrassen. Voor de funderingen van het pand zijn ontgravingen benodigd tot circa 350 cm -mv vanwege totale onderkeldering;
- Het bijgebouw met fietsenstalling en vuilberging krijgt een oppervlakte van 106 m². Voor de funderingen van het pand zijn ontgravingen benodigd tot circa 50 cm -mv;
- Het inplantingsplan voorziet voorts in groenaanleg (gazons met wilgenranden, bodembedekkers, gras), een ontsluitingsweg voor auto's en gastenparking van waterdoorlatende klinkers, een hellingbaan voor toegang tot de parkeerkelder, alsook een ontsluitingspad voor voetgangers met enkele hellingen tot 30 cm hoogteverschil. Van de aanleg hiervan zijn nog geen detailplannen beschikbaar;
- Naar verwachting dient tevens de ondergrondse infrastructuur te worden aangepast, ten behoeve van nutsvoorzieningen. Van de aanleg hiervan zijn nog geen detailplannen beschikbaar.

Voor nadere informatie wordt verwezen naar de archeologienota.

De consequentie van de voorgenomen ingrepen kan zijn dat eventuele aanwezige waardevolle archeologische resten in de ondergrond worden aangetast.

Afb. 5. Inplantingsplan van de nieuwe situatie in het plangebied (Bron: opdrachtgever).

2.5 Bepaling van de maatregelen

Het bureauonderzoek stelde voor het plangebied een verwachting op sites vanaf het Paleolithicum. Om de intactheid van de bodemopbouw in kaart te brengen en te bepalen op welk niveau potentiële archeologische vindplaatsen gelegen zijn, werd geadviseerd om in eerste instantie een landschappelijk bodemonderzoek uit te voeren.

Op basis van het landschappelijk onderzoek bleek dat er binnen het plangebied een afgetopte podzolbodem aanwezig was. De verwachting op lithische vindplaatsen werd hierop aangepast naar laag. Ook de eventuele aanwezigheid van oudere archeologische niveaus werd door de afwezigheid van typerende paleobodems ingeschat als nihil. Wel konden er nog sporensites aanwezig zijn van latere perioden in de top van het dekzand, waardoor een proefsleuvenonderzoek op dit niveau werd geadviseerd.

Tijdens het onderzoek zijn geen archeologische sporen aangetroffen. Wel is er een aardewerkconcentratie van een aardewerken pot aangetroffen uit de Midden-Bronstijd. Het ruime kijkvenster om deze pot heeft echter geen extra deposities opgeleverd of sporen die wijzen op de aanwezigheid van een nederzetting of grafveld. Veronderstelt wordt dat dit te maken heeft met de verbuining, waardoor sporen niet meer zichtbaar zijn.

Gezien het feit dat het aardewerk gelicht is en er verder geen sporen of vondsten zijn aangetroffen binnen het plangebied, adviseert het Vlaams Erfgoed Centrum het terrein vrij te geven voor nadere ontwikkeling. Het proefsleuvenonderzoek vormt hiermee de laatste stap in het archeologisch onderzoek.

Wel geldt de meldingsplicht wanneer archeologische resten worden aangetroffen tijdens de werken. Indien dit het geval is dient contact opgenomen te worden met IOED Noorderkempen.

Literatuur

Pape-Luijten, H. & X. Alma 2021: Bosakkers/Geelsebaan, Kasterlee (gemeente Kasterlee). Een archeologienota. Geel. VEC Nota 844.

Pape-Luijten, H. & X. Alma 2021: Bosakkers/Geelsebaan, Kasterlee (gemeente Kasterlee). Programma van Maatregelen bij een archeologienota. Geel. VEC Nota 844.